

แผนงาน 2

การป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพ

นายแพทย์ธีรวัฒน์ วัลย์เสถียร

ผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันและควบคุมโรคที่ 9 นครราชสีมา

ความสำเร็จอดีต-ปัจจุบัน

- โรคติดต่อที่เป็นปัญหาสำคัญในอดีต หดหายไปและมีอัตราป่วยลดลง โรคโปลิโอ โรคบาดทะยัก โรคไอกรน
- โรคติดต่อที่เป็นปัญหาในอดีตและกลับมาเป็นปัญหาในปัจจุบันและมีแนวโน้มรุนแรงขึ้น
  - โรคพิษสุนัขบ้า - โรคเลปโตสไปโรซิส - โรคหัด
  - โรควัณโรค - โรคเอดส์ - โรคพยาธิใบไม้ตับ
- โรคที่ยังคงมีปัญหาอยู่ โรคไข้เลือดออก โรคไข้หวัดใหญ่ โรคมือเท้าปาก
- โรคอุบัติใหม่ โรคติดเชื้อไวรัสซิกา โรคอีโบลา MERS CoV

เป้าหมายสำคัญ

- **โรคติดต่อ** :
  - พิษสุนัขบ้า : กำจัดโรคพิษสุนัขบ้าให้หมดไปภายในปี 2562
  - โรคติดต่ออุบัติใหม่ : ไม่มีผู้ป่วยโรคติดต่ออันตรายที่เกิดขึ้นใน generation ที่ 2 ,ไม่มีจำนวนผู้ปฏิบัติงานที่ได้รับอันตรายจากภัยหรือโรคติดต่ออันตราย
- **โรคไม่ติดต่อ** : วัยทำงานมีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์และอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการป้องกันอุบัติเหตุ
- **ภาวะฉุกเฉิน** : ทุกจังหวัดในเขตสุขภาพที่ 9 มีระบบ EOC ที่สามารถตอบโต้ภาวะฉุกเฉินโรคและภัยสุขภาพได้อย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพได้มาตรฐานสากล

กลยุทธ์

• โรคติดต่อ

- เพิ่มระดับความครอบคลุมการได้รับวัคซีนทุกชนิดในกลุ่มเป้าหมาย
- กำจัดและกวาดล้างโรคตามพันธะสัญญานานาชาติ
- สร้างความเข้มแข็งของระบบและกลไกสร้างการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ครอบครัวและชุมชน

• โรคไม่ติดต่อ

- สร้างความเข้มแข็งของ ครอบครัวชุมชนด้านการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพ
- เสริมสร้างมาตรฐานการ ส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันควบคุมโรค ภัยสุขภาพ
- พัฒนาการติดตามและประเมินผลของการส่ง เสริมสุขภาพ ป้องกัน ควบคุม โรคและภัยสุขภาพ
- พัฒนาคุณภาพระบบบริหารจัดการองค์กรและบุคลากรให้มีขีดสมรรถนะสูงได้ มาตรฐานสากล

• การบริหารจัดการภาวะฉุกเฉิน/ภัยพิบัติ

- ส่งเสริมการปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานEOC ระดับเขต และระดับจังหวัด
- พัฒนาระบบการเตรียมพร้อมและตอบโต้ภาวะฉุกเฉินให้ได้มาตรฐานสากล
- พัฒนาศักยภาพบุคลากรปฏิบัติงานให้เพียงพอและมีประสิทธิภาพ

KEY ACTIVITY

- โรคติดต่อ

- โรคป้องกันด้วยวัคซีน : เร่งรัดและรักษาระดับความครอบคลุมการได้รับวัคซีน
- โรคพิษสุนัขบ้า : ชับเคลื่อนการจัดทำแผนป้องกันควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่เสี่ยง
- เลปโตสไปโรซิส : มาตรการ รู้เร็ว วินิจฉัยเร็ว รักษาและป้องกันควบคุมโรคถูกต้อง
- โรคพยาธิใบไม้ตับ : บังคับใช้ข้อบังคับจัดการสิ่งปฏิกูล
- โรคติดต่ออุบัติใหม่ : สร้างความเข้มแข็งในการเตรียมความพร้อมและบริหารจัดการ

KEY ACTIVITY (ต่อ)

- **ใช้เลือดออก** : เพิ่มความเข้มแข็งระบบการเฝ้าระวัง การป้องกันและควบคุมการแพร่เชื้อ เพิ่มความเข้มแข็งระบบการดูแลรักษาแก่ผู้ป่วย ครอบครัว และชุมชน
- **ใช้วัคซีนใหญ่** : การให้วัคซีนป้องกันโรคใช้วัคซีนใหญ่ตามฤดูกาล
- **มือเท้าปาก** : การเฝ้าระวัง ป้องกันโรคในกลุ่มเสี่ยง
- **เอดส์** : ขับเคลื่อนกระบวนการ Reach-Recruit-Test-Treat-Retain
- **วัณโรค** : การค้นหาผู้ติดเชื้อและผู้ป่วยกลุ่มเสี่ยง ป้องกันการแพร่เชื้อ ดูแลรักษาตามมาตรฐาน

ภาวะฉุกเฉิน

- บูรณาการและจัดการฐานข้อมูลการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาและติดตามสถานการณ์โรค และภัยสุขภาพเพื่อสนับสนุนงาน SAT และ EOC
- พัฒนาระบบการจัดทำแผนบริหารสถานการณ์ฉุกเฉินระดับเขตและจังหวัด (การประเมินความเสี่ยง, การทำแผน all hazard plan ,Incident action plan ,BCP)
- บูรณาการการฝึกปฏิบัติร่วมภาคสนามของทีมปฏิบัติการโต้ตอบสาธารณภัยทางการแพทย์และสาธารณสุข ในระดับเขต จังหวัด อำเภอ (MERT, Mini-MERT, SRRT, MCATT, EMS)

โรคติดต่อ

เป้าประสงค์ การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคด้วยวัคซีน

กลยุทธ์ที่ 1

- เพิ่มระดับความครอบคลุมการได้รับวัคซีนทุกชนิดในกลุ่มเป้าหมาย
- **มาตรการ**
  - เร่งรัดและรักษาระดับ
  - ความครอบคลุมการได้รับวัคซีนทุกชนิดในกลุ่มเป้าหมาย

เป้าประสงค์ การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคด้วยวัคซีน

กลยุทธ์ที่ 2

- กำจัดและกวาดล้างโรคตามพันธะสัญญานานาชาติ
- **มาตรการ**
  - ฝ้าระวังและควบคุมโรคให้ได้ตามเกณฑ์โรคโปลิโอ
  - ฝ้าระวังและควบคุมโรคให้ได้ตามเกณฑ์โรคหัด

เป้าประสงค์ ลดอัตราการป่วยและตายด้วยโรคที่เป็นปัญหา (กำจัดโรคพิษสุนัขบ้าให้หมดไปจากประเทศไทยภายในปี2562)

กลยุทธ์ที่ 2

- **สร้างความเข้มแข็งของระบบและกลไกสร้างการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย และครอบครัว ชุมชนด้านการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า**
- **มาตรการ**
  - ลดความเสี่ยงจากการเสียชีวิตด้วยโรคพิษสุนัขบ้า
  - ขับเคลื่อนการจัดทำแผนป้องกันควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่เสี่ยง

การบริหารจัดการภาวะฉุกเฉิน / ภัยพิบัติ

เป้าประสงค์ จำนวนศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉิน (EOC) และ ทีมตระหนักรู้สถานการณ์ (SAT) สามารถดำเนินการได้ครบถ้วน

กลยุทธ์ที่ 1

- ส่งเสริมการปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน EOC ระดับเขต และ ระดับจังหวัดให้เหมาะสมในการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขและ มีคลังข้อมูลที่สามารถส่งการได้มีประสิทธิภาพตามมาตรฐานสากล

มาตรการ

- พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการบัญชาการเหตุฉุกเฉินทางสาธารณสุข
- พัฒนาระบบคลังสำรองวัสดุ อุปกรณ์เวชภัณฑ์และการส่งกำลังบำรุง
- บูรณาการและจัดการฐานข้อมูลการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาและ ติดตามสถานการณ์โรคและภัยสุขภาพเพื่อสนับสนุนงาน SAT และ EOC

เป้าประสงค์ จำนวนศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉิน (EOC) และทีมตระหนักรู้สถานการณ์ (SAT) สามารถดำเนินการได้ครบถ้วน

กลยุทธ์ที่ 2

- พัฒนาระบบการเตรียมพร้อมและตอบโต้ภาวะฉุกเฉินให้ได้มาตรฐานสากล

มาตรการ

- พัฒนาระบบการจัดทำแผนบริหารสถานการณ์ฉุกเฉินระดับเขตและจังหวัด (การประเมินความเสี่ยง, การทำแผน allhazard plan ,Incident action plan ,BCP)
- พัฒนาระบบการฝึกซ้อมแผนและประเมินความพร้อมการรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินทางด้านสาธารณสุขได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- สนับสนุนการนำระบบบัญชาการเหตุการณ์ในภาวะฉุกเฉิน (ICS) มาใช้ให้เหมาะสมตามมาตรฐาน
- พัฒนาประสิทธิภาพการใช้กลไกการสื่อสารเพื่อการเตรียมพร้อมรับมือภัยพิบัติให้ทั่วถึงและครอบคลุมประชากรในพื้นที่
- พัฒนาระบบเฝ้าระวังป้องกันควบคุมโรคช่องทางเข้าออกระหว่างประเทศและหวัดชายแดนให้มีสมรรถนะผ่านเกณฑ์การประเมินตามกฏอนามัยระหว่างประเทศ(Joint External Evaluation Tool, JEE)

เป้าประสงค์ จำนวนศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉิน (EOC) และทีมตระหนักรู้สถานการณ์ (SAT) สามารถดำเนินการได้ครบถ้วน

กลยุทธ์ที่ 3

- พัฒนาศักยภาพบุคลากรปฏิบัติงานของศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉินทุกระดับให้เพียงพอและมีประสิทธิภาพ

มาตรการ

- พัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรตามโครงสร้างระบบบัญชาการเหตุการณ์ฉุกเฉินทางสาธารณสุข
- บูรณาการการฝึกปฏิบัติร่วมภาคสนามของทีมปฏิบัติการโต้ตอบสาธารณสุขทางการแพทย์และสาธารณสุข ในระดับเขตจังหวัด อำเภอ (MERT, Mini-MERT, SRRT, MCATT, EMS)

โรคไม่ติดต่อ

เป้าประสงค์ : ภัยทำงานมีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์และอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการป้องกันอุบัติเหตุ

กลยุทธ์ที่ 1

สร้างความเข้มแข็งของ ครอบครัว ชุมชนด้านการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพ

มาตรการ

- ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพภาคีเครือข่ายแกนนำ
- ขยายภาคีเครือข่ายในการดำเนินงาน
- การเข้าถึงปัจจัยเสี่ยง
- มาตรการป้องกัน ระดับชุมชน ในการลดเสี่ยงลดโรคโดยชุมชน
- สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสรรงบประมาณ
- สร้างสื่อต้นแบบ
- พัฒนานโยบายสาธารณะ/มาตรการสังคม
- สร้างปัจจัยปกป้องและความรอบรู้ด้านสุขภาพประชาชน

เป้าประสงค์ : ภัยทำงานมีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์และอยู่ใน
สิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการป้องกันอุบัติเหตุ

กลยุทธ์ที่ 2

เสริมสร้างมาตรฐานการ ส่งเสริมสุขภาพ ป้องกัน ควบคุมโรค ภัยสุขภาพ

มาตรการ

- มาตรการป้องกันในสถานบริการสาธารณสุขและมาตรฐานงานในสถานบริการ
- การจัดระบบบริการสนับสนุนการจัดการตนเอง
- มาตรการด้านข้อมูลเฝ้าระวังสอบสวนโรค

เป้าประสงค์ : ภัยทำงานมีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์และอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการป้องกันอุบัติเหตุ

กลยุทธ์ที่ 3

- พัฒนาการติดตามและประเมินผลของการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพ

มาตรการ

- การเยี่ยมเสริมพลัง
- พัฒนาระบบเฝ้าระวังในพื้นที่เพื่อเป็นการสนับสนุนเชิงนโยบาย
- สนับสนุนการพัฒนานวัตกรรมชุมชน

เป้าประสงค์ : ภัยทำงานมีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์และอยู่ในสิ่งแวดล้อม
ที่เอื้อต่อการป้องกันอุบัติเหตุ

กลยุทธ์ที่ 4.

พัฒนาคุณภาพระบบบริหารจัดการองค์กรและบุคลากรให้มีขีดสมรรถนะสูงได้
มาตรฐานสากล

มาตรการ

- พัฒนาองค์ความรู้ ชุมข้อมูล
- พัฒนาศักยภาพบุคลากรสาธารณสุข